

Stichting Internationale Bijbelbond
Maanlander 14D
3824 MP AMERSFOORT

JAARVERSLAG 2017

RAPPORT

Inzake jaarverslag 2017

INHOUD

Paginanummer

1. Bestuurs- en directieverslag

1.1 Algemeen	4
1.2 Activiteiten en financiële positie	6
1.3 Toekomstparagraaf	11

2. Jaarrekening 2017

2.1 Balans per 31 december	13
2.2 Staat van baten en lasten	15
2.3 Resultaatbestemming	16
2.4 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	17
2.5 Toelichting op de balans per 31 december	20
2.6 Toelichting op de lasten	29
2.7 Ondertekening	31

3. Overige gegevens

3.1 Begroting 2018	33
3.2 Controleverklaring	34

1. BESTUURS- EN DIRECTIEVERSLAG

1.1 Algemeen

1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 11020727. De statutaire naam luidt: Stichting Internationale Bijbelbond (Nederland) en is statutair gevestigd in Culemborg. De stichting is de Nederlandse tak van de wereldwijde organisatie Scripture Union. Sinds 2016 is het kantoor van de stichting gevestigd in Amersfoort.

1.1.2 Omschrijving van de doelstelling

De Internationale Bijbelbond heeft als missie 'Laat de Bijbel spreken'. De doelstelling wordt statutair, artikel 3 lid 1, omschreven als: de christelijke kerk in haar taak bij te staan door gespecialiseerde hulp, namelijk:

- a. door mensen het Woord van God te verkondigen, opdat alleen die we bereiken, worden gebracht tot:
  - een persoonlijk geloof in de Heer Jezus Christus;
  - het ontwikkelen van een christelijke levenshouding en een christelijk getuigenis, overeenkomstig Gods roeping;
  - een volwaardig functioneren als lid en medewerker in kerk en samenleving;
- b. door het bevorderen van persoonlijk en gemeenschappelijk Bijbellezende door mensen van alle leeftijden, zodat zij tot alle werk volkomen worden toegerust;
- c. door het geven van informatie over de Bijbel.

1.1.3 Juridische structuur

De Internationale Bijbelbond is een zelfstandige stichting. De IBB is aangesloten bij de Scripture Union maar is daaraan geen verantwoording schuldig.

1.1.4 Statutenwijziging

In dit verslagjaar zijn de statuten niet gewijzigd.

1.1.5 Samenstelling bestuur

De samenstelling van het bestuur zag er per 31 december 2017 als volgt uit:

Voorzitter	: Drs. M. (Maikel) de Kreek
Lid	: R. (Rob) Favier
Adviseur	: A. (Bert) de Jong

1.1.6 Vergaderingen bestuur

Het bestuur is zes keer bij elkaar geweest voor een vergadering, en wel op: 20 februari, 3 april, 29 mei, 11 september, 6 november en 18 december. De directie stelde in nauw overleg met de voorzitter de agenda samen en leverde de benodigde stukken aan. De verslaggeving in de vorm van een besluitenlijst werd verzorgd door de directie.

1.1.7 Vergoeding bestuursleden

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging, behalve een vergoeding voor de gemaakte (reis)kosten.

1.1.8 Jaarverslag 2017

De jaarrekening en het jaarverslag 2017 zijn opgesteld conform RJ - Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven. Dit verslag is door het bestuur vastgesteld in haar vergadering van 12 maart 2018.

1.2 Activiteiten en financiële positie

1.2.1 Inleiding directieverslag

‘Maak de toekomst mogelijk’, dat is het thema van de actie die medio 2017 is gestart met als doel om een krachtige impuls te geven aan het werk. De afgelopen jaren is de organisatie veranderd en zijn veel vernieuwingen doorgevoerd. Waar het nu op aankomt is het werken aan een stevige gezonde basis, waardoor we vol vertrouwen naar de toekomst kunnen kijken. We zijn dankbaar dat een eerste aanzet gegeven is om te komen tot de versterking van die basis.

Wij formuleren onze missie kernachtig met de woorden ‘Laat de Bijbel spreken’, dat zegt natuurlijk iets van wat we willen bereiken. Daarbij speelt steeds meer de vraag wat is eigenlijk de impact van dat wat we doen. Het is de vraag naar wat je eigenlijk bereikt en dat is veel breder dan het realiseren van goede financiële cijfers. Die maken maar een beperkt deel van je impact duidelijk. De werkelijke impact zijn de verhalen van mensen die met de uitgaven van ons aan het werk gaan en vertellen wat het met hen doet en wat ze er mee kunnen. Die impact willen we sterker in beeld brengen, want uiteindelijk gaat het daarom.

Om die impact zichtbaar te maken zullen we een speciaal vouwblad maken met grafisch, persoonlijke verhalen. Dit om iedereen die betrokken is bij ons werk of meer van ons wil weten te kunnen laten zien wat we doen en wat dat betekent voor mensen in hun persoonlijk leven.

We zijn ons zeer bewust van het belang van een goede financiële verslaglegging omdat we op die manier verantwoording afleggen van hoe we de middelen die ons zijn toevertrouwd gebruiken. Cijfers geven maar een deel van de werkelijkheid weer, daarom is het goed om ook de verhalen te lezen, om te zien wat uitgaven met mensen kunnen doen.

‘Laat de Bijbel spreken’ wil ook zeggen dat we ons bewust zijn van het feit dat we afhankelijk zijn van de Heer, onze God. Daardoor mogen we ons bemoedigd, geïnspireerd en gezegend weten.

Uw woord is een lamp voor mijn voet,
een licht op mijn pad.
Psalm 119 vers 105

Namens bestuur en medewerkers,

Bert de Jong | directeur

1.2.2 Ons verhaal bij de cijfers

Algemeen

We leven in een wereld die niet alleen permanent in beweging is, de veranderingen volgen zich ook in hoog tempo op. Dat betekent dat je alert moet zijn en voortdurend scherp naar de signalen moet kijken. Dat laat zien dat de markt van uitgeven in beweging is, gerespecteerde uitgevers besluiten om verder samen op te trekken. De economische situatie ziet er positief uit, maar er is ook de dreiging van een BTW verhoging die de druk op de bestaande verkoopprijs opvoert. Een prijsverhoging is makkelijk gezegd maar riskant in een kwetsbare markt. Kortom: er liggen behoorlijk uitdagingen voor ons. Dit jaarverslag laat er al iets van zien.

Maak de toekomst mogelijk

Deze actie is medio 2017 gestart met als doel om de financiële positie van het werk te versterken. Hoewel we, vanuit een moeilijke en lastige situatie, weer een positief resultaat maken dragen we nog altijd een zware last mee uit het verleden. De afgelopen jaren hebben we steeds een goedkeurende verklaring op de jaarrekening gekregen. Dat betekent dat we financieel de zaken op orde hebben en dat ook de processen goed zijn ingericht. Nu die basis staat is het belangrijk om ook het verleden op te ruimen en de problemen uit het verleden op te lossen.

Daarnaast is het noodzakelijk om middelen te vinden om te kunnen investeren in nieuwe projecten en programma's. Deze beide aspecten zijn het motief geweest om deze actie op te zetten. Een actie die zeker langer door zal lopen dan dit verslagjaar. We hebben in 2017 ruim € 75.000 aan middelen ontvangen, het overgrote deel in de vorm van langlopende leningen en een deel in de vorm van giften.

Ontwikkelingen rondom het fonds

De doelstelling was om in 2017 met tien nieuwe titels uit te komen. Die doelstelling hebben we kunnen realiseren. Een aantal uitgaven zijn coproducties, maar we zien ook meer uitgaven in 2017 die we zelf hebben kunnen ontwikkelen. Het Kerst knutselpakket is daar een goed voorbeeld van. De afgelopen jaren waren we voor coproducties eigenlijk aangewezen op één uitgeefhuis in het buitenland. Een situatie die we als te kwetsbaar hebben ervaren. Daarom zijn er meerdere contacten gelegd die er in resulteren dat we in ieder geval nu met twee buitenlandse uitgeefhuizen werken en mogelijk met drie. Deze verbreding helpt om het fonds een sterker eigentijds gezicht te geven. Een andere positieve ontwikkeling is dat we de oplage van diverse herdrukken hebben kunnen verhogen, waardoor de kostprijs per product daalt.

Een mooie ontwikkeling is dat we hebben besloten om, voor het eerst na een lange reeks van jaren, naast de jaarlijkse catalogus ook een catalogus voorjaar 2018 te maken. Een stimulans voor de boekhandel. Ook het aantal speciale opdrachten was goed en laat zien dat men ons steeds beter weer kan vinden. Deze ontwikkelingen laten zich ook vertalen in positieve cijfers, de omzet steeg ten opzichte van 2016 met ongeveer 10%.

In toenemende mate zijn we ook internationaal actief. Al jaren is er sprake van een intensieve samenwerking met de Bibelsebund (BLB). Deze samenwerking heeft er toe geleid dat wij in 2018 een eerste gezamenlijk product uitbrengen en zoals de plannen nu zijn zal het niet bij deze ene keer blijven. Met de Scripture Union in Bulgarije zijn er gesprekken gaande om het LEEF! voor de kerken programma uit te brengen in het Bulgaars. De verwachting is dat begin 2018 de eerste proeven verschijnen.

Leidraad en GroeiMagazine

De beide kwartaalbladen hebben in 2017 een nieuwe eindredacteur gekregen. Bij het zoeken naar nieuwe mensen hebben we sterk gekeken naar mensen met een theologische opleiding, waardoor we dat aspect binnen het geheel van de organisatie kunnen versterken.

We zien bij Leidraad, dat in 2017 al 75 jaar bestaat, een gestage ontwikkeling van minder abonnees. Omdat we meer en meer zien dat er behoefte is aan bijbelstudiemateriaal dat geschikt is voor een willekeurige groep is besloten om in 2018 bij ieder nummer een losse Bijbelstudie uit te geven. We zien dat een dergelijke uitgave in Duitsland erg wordt gewaardeerd en we hopen dat het in Nederland ook zijn plek mag krijgen en mensen kan helpen. Medio december werd de eerste uitgave, Jozua, als bijlage met Leidraad verzonden.

Leidraad is al meer dan 25 jaar de basis voor de dagteksten rubriek in Visie. Bij de herpositionering van Visie is door de EO besloten om niet langer gebruik te maken van de teksten van Leidraad. Hoewel we betrokken zullen blijven en, naar verwachting, zo nu en dan zullen terugkeren in dit omroepblad is het vertrek wel een kleine domper aan het einde van een jaar waarin Leidraad 75 jaar bestaat.

De ontwikkeling van GroeiMagazine is zorgelijk. Bij de overname van het blad werd nog uitgegaan van zo'n 3.000 betalende lezers. Dat blijkt niet haalbaar. Het is uitermate lastig om het blad op een, financieel, gezonde manier uit te geven. In 2017 hebben we er alles aan gedaan om de kosten te drukken en de inkomsten te laten stijgen. Er is waardering van de uitgave maar dat vertaald zich onvoldoende in een gezond betalingsgedrag. Het nieuwe jaar zal duidelijk maken of de uitgave op langere termijn levensvatbaar is. Daar staat tegenover dat een veelheid van auteurs bereid zijn om een bijdrage te leveren aan het magazine. De instelling van een lezerspanel kan helpen om ervoor te zorgen dat het blad maximaal aansluit bij de behoefte van de lezers.

Hoewel we voor de beide uitgaven te maken hebben met kostenverhogende aspecten, waaronder de portkosten, is besloten om het abonnement niet te verhogen.

Organisatie

De organisatie maakt een stap naar verdere professionalisering. Contracten en functiebeschrijvingen zijn up-to-date. Er is een aanzet gegeven om te komen tot een Raad van Advies, waardoor het bestuur zich op diverse onderdelen kan laten bijstaan als het gaat om de vragen voor de toekomst. De processen zijn en worden opnieuw tegen het licht gehouden en er is een begin gemaakt met de inventarisatie en implementatie van de verschillende maatregelen die nodig zijn in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De eisen die door de accountant worden gesteld aan de jaarrekening vragen ook om de processen nog scherper in beeld te krijgen. Hoewel de toegenomen eisen ook betekenen dat de kosten voor de accountant stijgen, is een goedkeurende verklaring voor ons onmisbaar.

Netwerk

De Internationale Bijbelbond heet internationaal de Scripture Union Netherlands en we nemen deel aan internationaal overleg daar waar dat mogelijk en zinvol is. We zijn een deelnemende organisatie van MissieNederland en we zijn deelnemer van de Stichting Gedragscode Leidinggevende (SGL).

Financiën

De financiële ontwikkeling blijft veel aandacht vragen en het is steeds weer heel zorgvuldig afwegen wat er wel en niet mogelijk is. We zijn er in geslaagd om het vreemd vermogen, dat bestaat uit verschillende leningen, voor een heel groot deel te vernieuwen. Dat is bemoedigend omdat het laat zien dat mensen vertrouwen hebben in de stappen die zijn gezet en in dat vertrouwen bereid zijn financiële middelen ter beschikking te stellen.

Dat betekent niet dat de zorgen voorbij zijn, integendeel. We hebben nog steeds te maken met een negatief eigen vermogen. We zijn ons dan ook bewust van het continuïteitsrisico dat de organisatie heeft.

Onder de baten hebben wij een bijdrage van een fonds verantwoord. Hier hebben we alleen die bijdrage verantwoord waar we ook een daadwerkelijke toezegging van hebben ontvangen. Bij meerdere fondsen zijn aanvragen in behandeling.

Een situatie die we kunnen beschouwen als ‘informatie na balansdatum’, maar in dit kader wel van belang is dat één van de leninggevers begin januari 2018 is overleden. De leningsovereenkomst geeft aan dat na het overlijden van de leninggever de aflossing van de lening dient plaats te vinden conform de afspraken die in de overeenkomst zijn gemaakt, maar dat de lening na overlijden van de leninggever rentevrij is.

Een aantal aspecten brengen we in beeld door een overzicht van getallen.

Abonnementen

Bij de kwartaaluitgaven Leidraad en GroeiMagazine zien we een gestage achteruitgang van het aantal abonnees. Daarnaast hebben we in het verslagjaar een fors aantal ontvangers van GroeiMagazine uit de bestanden gehaald. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat we sinds 2015 werken met een abonnement en de mensen die sinds 1 januari 2015 op geen enkele wijze een bijdrage hebben gegeven hebben we, na herhaaldelijke verzoeken, laten weten dat ze het blad niet meer krijgen toegestuurd. Dat verklaart de grote afname van het aantal abonnees bij GroeiMagazine.

We zien dat opzeggingen vrijwel altijd te maken hebben met overlijden of met het maken van andere keuzes.

	Leidraad	GroeiMagazine
Abonnees per 1 januari 2017	2.706	4.033
Opzeggingen e.d.	117	1.694
Nieuwe abonnees	47	60
Abonnees per 31 december	2.636	2.399

Omloopsnelheid van de voorraad

Hier geven we de verhouding weer tussen de inkoopwaarde van de voorraad en de omzet van de uitgaven. We zien dat in 2017 deze verhouding bijna 1,0 is. Daarmee is een kritisch grens bereikt. Bij de omvang van de gerealiseerde omzet past een lagere waarde van de voorraad. Dat dit hier niet het geval is wordt verklaard doordat er in de laatste paar maanden van het jaar relatief erg veel nieuwe uitgaven binnen zijn gekomen. We beseffen de kritische grens die op dit punt is bereikt, maar vanuit de verklaring achten wij dit op dit moment verantwoord.

		2017	2016	2015
Waarde voorraad	A	178.210	128.242	101.745
Omzet uitgaven	B	188.447	157.674	166.165
A : B		1,1	1,2	1,6

1.3 Toekomstparagraaf

Het omvangrijke negatieve eigen vermogen is de aanleiding voor het schrijven van deze pagina. Immers kijkend naar de hoogte van dit eigen vermogen in relatie tot de totale activa laat zien dat er sprake is van een duidelijke risico als het gaat om de continuïteit van de organisatie.

Dit negatieve eigen risico is ontstaan in het verleden. Dat is niet iets dat we kunnen veranderen, het is zoals het is. Na de aanpassingen van de organisatie en het aantreden van een nieuw bestuur is besloten om - vanuit de missie van de organisatie - te werken aan een nieuwe toekomst. In financiële zin is dat zichtbaar in het feit dat we sinds 2014 ieder jaar een goedkeurende accountantsverklaring hebben gekregen. De afgelopen twee jaar hebben we kans gezien om een positief bedrijfsresultaat te realiseren. Gedurende de afgelopen jaren is het gelukt om de kosten fors te drukken, daarnaast hebben we kans gezien om de ICT omgeving te vernieuwen.

Hoewel de marktsituatie lastig te noemen is, zijn we er in geslaagd om een omzetstijging te realiseren van € 157.672 (2016) naar € 188.447 (2017). De crediteurenpositie is aanmerkelijk lager, bijna € 50.000, dan in 2016. Daar staat tegenover dat het saldo van de langlopende leningen sterk is toegenomen. Het karakter van de leningen is dat er sprake is van recente leningen en dat alle verplichtingen in dit kader de afgelopen jaren zijn nagekomen. Eén langer lopende lening is in zijn geheel afgelost. Mede door de actie 'Maak de toekomst mogelijk' is er in 2017 voor € 70.000 aan nieuwe leningen gerealiseerd.

Het bestuur heeft in december 2017 de sluitende begroting voor 2018 vastgesteld en tevens aangegeven dat men zich blijvend bewust is van de kwetsbare situatie waarin de organisatie zich bevindt. Juist de ontwikkelingen uit de recente jaren geven alle redenen om positief naar de toekomst te kijken.

Van belang is dat we werken aan een positieve kasstroom, we verwachten die in 2018 te generen door o.a. de volgende maatregelen:

- De actie 'Maak de toekomst' mogelijk wordt in 2018 voortgezet en we verwachten dat de actie een bijdrage zal leveren van € 30.000.
- De rente van één van de leningen is in januari 2018 vrijgevallen. Dat betekent een positief effect van € 2.400.
- De afschrijvingen waren in 2017 voor het derde en laatste jaar hoog. Voor 2018 is het bedrag aan afschrijvingen ruim € 5.500 minder.
- We verwachten een inkoopvoordeel bij een kwartaaluitgave te realiseren. Dit voor een bedrag van € 5.000.

M. de Kreek
Voorzitter

R.J. Favier
Bestuurslid

A. de Jong
Directeur

2. JAARREKENING 2017

2.1 Balans per 31 december (voor resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Immateriële vaste activa	2.5.1	-	5.253
Materiële vaste activa	2.5.2	3.538	5.261
<u>Vlottende activa</u>			
Voorraad	2.5.3	178.210	128.242
Vorderingen			
Debiteuren	2.5.4	72.970	128.115
Belastingen en sociale lasten	2.5.5	9.390	8.639
Overige vorderingen en activa	2.5.6	48.786	42.418
		131.146	179.172
Liquide middelen	2.5.7	2.095	3.151
Totaal activa		314.989	321.079

PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
Reserves en fondsen	2.5.8		
<i>Reserves</i>			
Algemene reserve		-260.671	-271.591
Onverdeeld resultaat		19.688	10.920
		<u>-240.983</u>	<u>-260.671</u>
		-----	-----
Langlopende schulden	2.5.9		
Leningen		227.500	163.000
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Crediteuren		135.507	186.293
Kortlopend deel langlopende schulden	2.5.10	41.000	26.000
Belastingen en sociale lasten	2.5.11	757	492
Vooruit ontvangen bedragen	2.5.12	107.777	153.570
Overige kortlopende schulden	2.5.13	43.431	52.395
		<u>328.472</u>	<u>418.750</u>
		-----	-----
Totaal passiva		<u>314.989</u>	<u>321.079</u>
		=====	=====

2.2 Staat van baten en lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	
	€	€	€	
<u>BATEN</u>				
Omzet verkopen	188.447	255.000	157.672	
Af: Provisie CBC	-15.319	-92.000	-13.983	
Af: Royalties	-10.025	-	-8.634	
Af: Kostprijs voorraad	-67.596	-63.750	-49.399	
Af: afboeking incurante voorraad	-2.459	-	-	
	<u>93.048</u>	<u>99.250</u>	<u>85.656</u>	
	-----	-----	-----	
Omzet Leidraad	56.217	69.000	108.421	
Omzet Groei	45.313	70.000	25.032	
Af: Productie- en verzendkosten Leidraad	-41.178	-31.050	-31.020	
Af: Productie- en verzendkosten Groei	-54.686	-31.500	-53.134	
	<u>5.666</u>	<u>76.450</u>	<u>49.299</u>	
	-----	-----	-----	
Giften en donaties	66.619	73.000	67.586	
Overige opbrengsten	45.560	-	30.508	
	<u>112.179</u>	<u>73.000</u>	<u>98.094</u>	
	-----	-----	-----	
Totaal baten	<u>210.893</u>	<u>248.700</u>	<u>233.049</u>	
	=====	=====	=====	
<u>LASTEN</u>				
Personeelskosten	2.6.1	31.259	22.700	29.684
Inhuur van derden	2.6.2	76.427	120.200	86.372
Afschrijvingen	2.5.1/2.5.2	8.571	8.000	9.946
Huisvestingskosten	2.6.3	11.364	11.000	16.970
Verkoopkosten	2.6.4	7.812	5.000	6.307
Kantoorkosten	2.6.5	21.250	17.000	19.215
Algemene kosten	2.6.6	26.107	19.900	44.761
Financiële lasten	2.6.7	8.415	5.325	8.874
		<u>191.205</u>	<u>209.125</u>	<u>222.129</u>
		-----	-----	-----
Totaal lasten		<u>191.205</u>	<u>209.125</u>	<u>222.129</u>
		=====	=====	=====
Overschot/tekort		19.688	39.575	10.920
		=====	=====	=====

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
	€	€
Resultaatbestemming reserves		
Algemene reserve	19.688	10.920
	<u>19.688</u>	<u>10.920</u>

2.4 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.4.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

2.4.2 Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2016 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Grondslagen van waardering

2.4.3 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.4.5 Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten.

2.4.6 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.4.7 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

2.4 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat (vervolg)

Grondslagen van resultaatbepaling

2.4.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.4.9 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.4.10 Lasten

De uitvoeringskosten, kosten voor fondsenwerving en overige lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

2.4.11 Continuïteit

Het omvangrijke negatieve eigen vermogen is de aanleiding voor het schrijven van deze pagina. Immers kijkend naar de hoogte van dit eigen vermogen in relatie tot de totale activa laat zien dat er sprake is van een duidelijke risico als het gaat om de continuïteit van de organisatie.

Dit negatieve eigen risico is ontstaan in het verleden. Dat is niet iets dat we kunnen veranderen, het is zoals het is. Na de aanpassingen van de organisatie en het aantreden van een nieuw bestuur is besloten om - vanuit de missie van de organisatie - te werken aan een nieuwe toekomst. In financiële zin is dat zichtbaar in het feit dat we sinds 2014 ieder jaar een goedkeurende accountantsverklaring hebben gekregen. De afgelopen twee jaar hebben we kans gezien om een positief bedrijfsresultaat te realiseren. Gedurende de afgelopen jaren is het gelukt om de kosten fors te drukken, daarnaast hebben we kans gezien om de ICT omgeving te vernieuwen.

Hoewel de marktsituatie lastig te noemen is, zijn we er in geslaagd om een omzetstijging te realiseren van € 157.672 (2016) naar € 188.447 (2017). De crediteurenpositie is aanmerkelijk lager, bijna € 50.000, dan in 2016. Daar staat tegenover dat het saldo van de langlopende leningen sterk is toegenomen. Het karakter van de leningen is dat er sprake is van recente leningen en dat alle verplichtingen in dit kader de afgelopen jaren zijn nagekomen. Eén langer lopende lening is in zijn geheel afgelost. Mede door de actie 'Maak de toekomst mogelijk' is er in 2017 voor € 70.000 aan nieuwe leningen gerealiseerd.

Het bestuur heeft in december 2017 de sluitende begroting voor 2018 vastgesteld en tevens aangegeven dat men zich blijvend bewust is van de kwetsbare situatie waarin de organisatie zich bevindt. Juist de ontwikkelingen uit de recente jaren geven alle redenen om positief naar de toekomst te kijken.

2.4 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat (vervolg)

Van belang is dat we werken aan een positieve kasstroom, we verwachten die in 2018 te generen door o.a. de volgende maatregelen:

- De actie 'Maak de toekomst' mogelijk wordt in 2018 voortgezet en we verwachten dat de actie een bijdrage zal leveren van € 30.000.
- De rente van één van de leningen is in januari 2018 vrijgevallen. Dat betekent een positief effect van € 2.400.
- De afschrijvingen waren in 2017 voor het derde en laatste jaar hoog. Voor 2018 is het bedrag aan afschrijvingen ruim € 5.500 minder.
- We verwachten een inkoopvoordeel bij een kwartaaluitgave te realiseren. Dit voor een bedrag van € 5.000.

2.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.5.1 Immateriële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

	Software	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2017		
Aanschafwaarde	21.116	21.116
Cumulatieve afschrijvingen	-15.863	-15.863
	<u>5.253</u>	<u>5.253</u>
Mutaties boekjaar 2017		
Investeringen	-	-
Afschrijvingen	-5.253	-5.253
	<u>-5.253</u>	<u>-5.253</u>
Stand per 31 december 2017		
Aanschafwaarde	21.116	21.116
Cumulatieve afschrijvingen	-21.116	-21.116
	<u>-</u>	<u>-</u>

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages:

Software	33%
----------	-----

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

2.5.2 Materiële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

	Inventaris	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari 2017		
Aanschafwaarde	8.811	8.811
Cumulatieve afschrijvingen	-3.550	-3.550
	<u>5.261</u>	<u>5.261</u>
Mutaties boekjaar 2017		
Investerings	2.245	2.245
Afschrijvingen	-3.318	-3.318
Desinvestering	-650	-650
	<u>-1.723</u>	<u>-1.723</u>
Stand per 31 december 2017		
Aanschafwaarde	10.406	10.406
Cumulatieve afschrijvingen	-6.868	-6.868
	<u>3.538</u>	<u>3.538</u>

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages:

Inventaris	33%
------------	-----

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
<u>2.5.3 Voorraden</u>		
Voorraad boeken CBC	172.206	120.022
Voorraad boeken kantoor	6.004	8.220
Saldo per 31 december	<u>178.210</u>	<u>128.242</u>
Er is geen voorziening benodigd voor incurante voorraden.		
<u>2.5.4 Debiteuren</u>		
Debiteuren	4.409	41.962
Debiteuren abonnementen	75.211	111.153
Voorziening dubieuze debiteuren	-6.650	-25.000
Saldo per 31 december	<u>72.970</u>	<u>128.115</u>
<u>2.5.5 Belastingen en sociale lasten</u>		
Omzetbelasting	9.390	8.639
Saldo per 31 december	<u>9.390</u>	<u>8.639</u>
<u>2.5.6 Overige vorderingen en activa</u>		
Vooruitbetaalde productiekosten	38.269	35.832
Overige vorderingen	10.517	6.586
Saldo per 31 december	<u>48.786</u>	<u>42.418</u>
<u>2.5.7 Liquide middelen</u>		
Banken	2.095	1.151
Gelden onderweg	-	2.000
Saldo per 31 december	<u>2.095</u>	<u>3.151</u>
De liquide middelen zijn vrij opneembaar.		

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
PASSIVA		
<u>2.5.8 Reserves en fondsen</u>		
<u>Reserves</u>		
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	-260.671	-271.591
Mutatie volgens resultaatbestemming	19.688	10.920
Saldo per 31 december	-240.983	-260.671

2.5.9 Langlopende schulden

	Balans per 31-12-2017	Aflossing 2018	Aflossing >1 jaar	Aflossing >5 jaren
	€	€	€	€
Langlopende schulden	268.500	-41.000	-97.500	-130.000

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
Lening I		
Saldo per 1 januari	65.000	70.000
Aflossingen	-5.000	-5.000
	<u>60.000</u>	<u>65.000</u>
Kortlopend deel lening	-5.000	-5.000
Saldo per 31 december	<u>55.000</u>	<u>60.000</u>

De aflossing van de lening wordt in onderling overleg bepaald met een maximum van € 10.000. Het rentepercentage bedraagt vanaf 2018 0%.

Het kortlopende deel van de aflossingsverplichting is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Lening II

Saldo per 1 januari	30.000	45.000
Aflossingen	-15.000	-15.000
	<u>15.000</u>	<u>30.000</u>
Kortlopend deel lening	-15.000	-15.000
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>15.000</u>

De lening heeft een looptijd van 4 jaar.
Het rentepercentage bedraagt 3% per jaar.

Het kortlopende deel van de aflossingsverplichting is verantwoord onder de kortlopende schulden.

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
Lening III		
Saldo per 1 januari	10.000	10.000
Aflossingen	-10.000	-
	-	10.000
Kortlopend deel lening	-	-
Saldo per 31 december	-	10.000

Het rentepercentage bedraagt 0%. De lening is in 2017 geheel afgelost.

Lening V

Saldo per 1 januari	75.000	-75.000
Opgenomen	25.000	-
Aflossingen	-	-
	100.000	75.000
Kortlopend deel lening	-6.000	-
Saldo per 31 december	94.000	75.000

Het kortlopend deel van de aflossingsverplichtingen is verantwoord onder de kortlopende schulden. Het rentepercentage bedraagt 3%.

Lening IV

Saldo per 1 januari	9.000	15.000
Opgenomen	26.000	-
Aflossingen	-11.000	-6.000
	24.000	9.000
Kortlopend deel lening	-6.000	-6.000
Saldo per 31 december	18.000	3.000

De lening heeft een looptijd van 5 jaar.

Het kortlopend deel van de aflossingsverplichtingen is verantwoord onder de kortlopende schulden. Het rentepercentage bedraagt 4%.

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
Lening VI		
Saldo per 1 januari	-	-
Opgenomen	10.000	
Aflossingen	-500	-
	<u>9.500</u>	<u> </u>
Kortlopend deel lening	-2.000	-
	<u>7.500</u>	<u> </u>
Saldo per 31 december	<u>7.500</u>	<u> </u>

De lening heeft een looptijd van 5 jaar.
Het kortlopende deel van de aflossingsverplichting is verantwoord onder de kortlopende schulden. Het rentepercentage bedraagt 3%.

Lening VII

Saldo per 1 januari	-	-
Opgenomen	10.000	
Aflossingen	-	-
	<u>10.000</u>	<u> </u>
Kortlopend deel lening	-2.000	-
	<u>8.000</u>	<u> </u>
Saldo per 31 december	<u>8.000</u>	<u> </u>

De lening heeft een looptijd van 5 jaar.
Het kortlopende deel van de aflossingsverplichting is verantwoord onder de kortlopende schulden. Het rentepercentage bedraagt 3%.

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
Lening VIII		
Saldo per 1 januari	-	-
Opgenomen	50.000	
Aflossingen	-	-
	<u>50.000</u>	<u> </u>
Kortlopend deel lening	-5.000	-
	<u>45.000</u>	<u> </u>
Saldo per 31 december	<u>45.000</u>	<u> </u>

De lening heeft een looptijd van 10 jaar.

Het kortlopende deel van de aflossingsverplichting is verantwoord onder de kortlopende schulden. Het rentepercentage bedraagt 2,5%.

2.5.10 Kortlopend deel langlopende schulden

Aflossing lening I	5.000	5.000
Aflossing lening II	15.000	15.000
Aflossing lening III	-	-
Aflossing lening V	6.000	-
Aflossing lening IV	6.000	6.000
Aflossing lening VI	2.000	-
Aflossing lening VII	2.000	-
Aflossing lening VIII	5.000	-
	<u>41.000</u>	<u>26.000</u>
Saldo per 31 december	<u>41.000</u>	<u>26.000</u>

2.5.11 Belastingen en sociale lasten

Af te dragen loonheffing	757	492
	<u>757</u>	<u>492</u>
Saldo per 31 december	<u>757</u>	<u>492</u>

2.5.12 Vooruit ontvangen bedragen

Vooruit ontvangen abonnementsbijdragen Leidraad en GroeiMagazine	107.777	153.570
	<u>107.777</u>	<u>153.570</u>

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
<u>2.5.13 Overige kortlopende schulden</u>		
Te betalen Royalty's	32.992	40.086
Vakantiegeld	1.101	932
Overige schulden	9.338	11.377
Saldo per 31 december	<u>43.431</u>	<u>52.395</u>

2.5.14 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De volgende huurverplichtingen zijn aangegaan:

- huur kantoor Amersfoort. Deze verplichting is aangegaan voor de duur van 1 jaar, ingaande op 1 juni 2016 en lopende tot en met 31 mei 2017. Na het verstrijken van deze periode wordt de overeenkomst voortgezet voor een aansluitende periode van 1 jaar, derhalve tot en met 31 mei 2018. De huurlasten bedragen per jaar € 10.810 exclusief omzetbelasting.

2.6 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>2.6.1 Personeelskosten</u>			
Lonen en salarissen	22.543		21.570
Sociale lasten	3.972		3.666
Overige personeelskosten	4.744		4.448
	<u>31.259</u>	<u>22.700</u>	<u>29.684</u>
<p>Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2017 bedroeg 0,6 FTE (2016: 0,6).</p>			
<u>2.6.2 Inhuur van derden</u>			
Kosten directie	44.000		43.000
Managementondersteuning	16.170		15.950
Redacteur GroeiMagazine	7.700		14.963
Medewerker nieuwe media en website	240		6.479
Reiskosten derden	5.282		5.980
Programmacoördinator CE	3.035		
	<u>76.427</u>	<u>120.200</u>	<u>86.372</u>
<u>2.6.3 Huisvestingskosten</u>			
Huurkosten	10.886		14.071
Overige huisvestingskosten	478		2.899
	<u>11.364</u>	<u>11.000</u>	<u>16.970</u>
<u>2.6.4 Verkoopkosten</u>			
Promotiekosten	4.936		4.066
Overige verkoopkosten	2.876		2.241
	<u>7.812</u>	<u>5.000</u>	<u>6.307</u>

2.6 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>2.6.5 Kantoorkosten</u>			
Portiekosten	4.156		3.688
Computerkosten	13.936		13.125
Kantoorbenodigdheden	1.585		921
Telefoonkosten	1.573		1.481
	<u>21.250</u>	<u>17.000</u>	<u>19.215</u>
<u>2.6.6 Algemene kosten</u>			
Accountantskosten	6.150		4.925
Advieskosten	-		219
Administratiekosten	6.303		5.860
Verzekeringen	2.256		2.501
Contributies en abonnementen	1.368		3.522
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	6.650		25.000
Overige algemene kosten	3.380		2.734
	<u>26.107</u>	<u>19.900</u>	<u>44.761</u>
<u>2.6.7 Financiële lasten</u>			
Rente lening	5.325		6.150
Bankkosten	3.090		2.724
	<u>8.415</u>	<u>5.325</u>	<u>8.874</u>

2.7 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Amersfoort op 12 maart 2018.

M. de Kreek
Voorzitter

R.J. Favier
Bestuurslid

A. de Jong
Directeur

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Begroting 2018

	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
	€	€	€
<u>BATEN</u>			
Omzet uitgaven	245.000	188.447	255.000
Af: Provisie CBC/boekhandel/royalty's	-86.000	-25.344	-92.000
Af: kostprijs voorraad	-61.250	-67.596	-63.750
Af: afboeking incurante voorraad	-	-2.459	-
	<u>97.750</u>	<u>93.048</u>	<u>99.250</u>
	-----	-----	-----
Omzet Leidraad	66.000	56.217	69.000
Omzet GroeiMagazine	45.000	45.313	70.000
Af: Redactie-, productie- en verzendkosten Leidraad	-23.100	-41.178	-31.050
Af: Redactie-, productie- en verzendkosten Groei	-29.900	-54.686	-31.500
	<u>58.000</u>	<u>5.666</u>	<u>76.450</u>
	-----	-----	-----
Giften en donaties	67.900	66.619	73.000
Overige opbrengsten	10.000	45.560	-
	<u>77.900</u>	<u>112.179</u>	<u>73.000</u>
	-----	-----	-----
Totaal baten	<u>233.650</u>	<u>210.893</u>	<u>248.700</u>
	=====	=====	=====
<u>LASTEN</u>			
Personeelskosten	25.000	31.259	22.700
Inhuur van derden	94.200	76.427	120.200
Afschrijvingen	2.250	8.571	8.000
Huisvestingskosten	11.000	11.364	11.000
Verkoopkosten	6.250	7.812	5.000
Kantoorkosten	17.100	21.250	17.000
Algemene kosten	19.000	26.107	19.900
Financiële lasten	11.640	8.415	5.325
	<u>186.440</u>	<u>191.205</u>	<u>209.125</u>
	=====	=====	=====
Overschot/tekort	<u>47.210</u>	<u>19.688</u>	<u>39.575</u>
	=====	=====	=====

Het begrote overschot voor 2018 is toereikend om te voldoen aan de aflossingsverplichtingen zoals die voor 2018 zijn vastgelegd.

Stichting International Bijbelbond
Maanlander 14D
3824 MP AMERSFOORT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Internationale Bijbelbond

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Internationale Bijbelbond gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Internationale Bijbelbond per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017 met een balanstotaal van € 314.989;
2. de staat van baten en lasten over 2017 met een resultaat van € 19.688 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Internationale Bijbelbond zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materiële onzekerheid over de continuïteit

Wij vestigen de aandacht op paragraaf 2.4.11 van de jaarrekening betreffende de continuïteit. Hierin is uiteengezet dat er sprake is van een negatief eigen vermogen dat is ontstaan in het verleden. Deze conditie duidt op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gerede twijfel zou kunnen ontstaan over de continuïteitsveronderstelling. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 5 maart 2018.

WITH accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2017 van Stichting Internationale Bijbelbond

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.